

Реферат на тему: "Дмитро Чуб (Дмитро Нитченко)"

Дмитро Чуб

РЕФЕРАТ

на тему:

Дмитро Чуб

(Дмитро Нитченко)

Народився Дмитро Чуб у заможній селянській родині на Полтавщині далекого 1905 року. Про своє дитинство, як, зрештою, і про все подальше — доавстралійське — життя, він докладно розповів у дуже цікавій книжці спогадів "Від Зінькова до Мельбурна", що побачила світ в австралійському українському видавництві "Байда". Там же, до речі, опубліковано більшість його книжок.

Навчався майбутній письменник в індустріально-технічній школі в Зінькові, потім був Краснодарський робітфак, де його оголосили класовим ворогом, і з цим тавром його було виключено (така доля в ті часи характерна для десятків тисяч людей).

Він переїхав до Харкова, вступив на мовно-літературний факультет місцевого педінституту. Там прилучився до літературного життя столиці України, знайомиться з відомими письменниками, починає працювати в Державному видавництві. Сторінки спогадів про той період життя рясніють іменами Івана Багряного, Миколи Хвильового, Бориса Антоненка-Давидовича, Остапа Вишні, Майка Йогансена, Григорія Епіка, Олекси Слісаренка, Володимира Сосюри, Юрія Яновського — всіх їх Дмитро Нитченко бачив зблизька й запам'ятав характерні деталі, які допомагають читачеві побачити цих людей справді живими.

З початком другої світової війни Дмитра Нитченка мобілізують в армію, він потрапляє в полон. Війна закінчується. Письменник разом із сім'єю живе в таборі переселенців у Німеччині, де зібралося чимало українських інтелігентів, які не мають жодного наміру повертатися додому, де лютують репресії.

Тут навіть налагоджується культурно-літературне життя. В місті Ульмі діє українська гімназія, в якій викладає і Дмитро Нитченко, відбуваються літературно-мистецькі вечори.

1949 року письменник разом із сім'єю від'їздить до Австралії. В одному із своїх віршів він так передав тодішній стан душі:

Незнаний світ за обрієм клекоче,
Хлюпоче день об кораблів борти,
А серце б'ється птахом серед ночі:
У край який життя своє нести?
І от у світ біжать в'юнкі дороги,
Геть перетнувши прірви і поля,

Та ще не раз нас дожене тривога:
Чи вернемо додому звідтіля?
Чи рідний сад почує моє слово
(Там не одна пролинула весна),
Чи яблуко зірву я з яблунь знову,
Що вітами схилились до вікна?
Чи вийду ще з косою я на луки,
Чи рідне сонце в шоку припече?
І серце стогне, плаче від розпуки,
Хоч по виду сльоза й не потече.

Нелегко було на перших порах на п'ятому континенті. Треба було щодня думати про хліб насущний, оскільки сім'я, ясна річ, не мала ніяких заощаджень, — Дмитро Нитченко працював тоді у каменоломнях. А у вільний час вивчав англійську мову. І, звичайно ж, не переставав писати. Успадкована ще від діда-прадіда селянська наполегливість та працелюбність допомогли йому вижити в тому світі, вигодувати й вивчити дітей.

Незабаром Кенгуралія (так жартома називають тамтешні українці Австралію) стала йому вже не чужиною, а майже рідним краєм.

Він тривалий час учителював в українських школах, очолював Українську центральну шкільну раду в Австралії, організував літературно-мистецький клуб імені Василя Симоненка й керував його діяльністю. Нитченко — також член об'єднання українських письменників "Слово" (очолює його австралійську філію), дійсний член Наукового товариства імені Шевченка. Одне слово, громадських обов'язків у нього вистачило б на десятьох. Але така він людина, що просто не може без цього обходитися. Та й у свої, скажемо прямо, вже далеко не молоді літа почувається людиною при здоров'ї і по-молодечи гострому розумі. Про це чи не найкраще свідчить така деталь. Я зустрівся з ним у київському готелі "Дніпро" під час його приїзду до столиці України. Після кількогадинної розповіді про свою життєву одісею й українську літературу Австралії він почав демонструвати мені комплекс складних фізичних вправ, які він виконує щоденно, підтримуючи "форму". Такі навантаження посильні не кожному з молодиків.

З-під його невтомного пера вийшло чимало книг. А пише він і вірші, й оповідання для дітей, і мемуари, і літературознавчі праці, і підручники, і статті та рецензії — здається, просто немає тих жанрів, у яких би він не працював. З-поміж найпомітніших його книжок треба назвати "Це трапилось в Австралії", "На гадючому острові", "Вовчєня", "Стежками пригод", "З новогвінейських вражень", кілька підручників і збірок статей. Є серед них особливо популярна серед юних українських читачів Австралії, Канади, Німеччини й США (вона витримала вже кілька видань). Це — "Живий Шевченко". Вперше свою біографію поета Дмитро Чуб опублікував ще 1947 року. Вона була прихильно прийнята українською емігрантською пресою. Потім з'явилася в англійському перекладі Юрія Ткача (до речі, внука письменника), а також в

оригіналі, збагачена новими розділами й матеріалами. Він добре знає праці вітчизняних і зарубіжних шевченкознавців, спогади сучасників Кобзаря і пов'язані з його особою документи. Чи ж треба казати про те, що за цим стоїть багатолітня напружена робота над темою.

Споглядаючи українську літературну спадщину, визнаємо її значний поступ в життєписній царині. Окрім відомих творів, що десятиліттями перебували в науково-культурному вжитку, з'явилася можливість дослідити й доробок діаспори та репресованих за різних часів авторів.

Якщо брати до уваги шевченкіану української діаспори, то вона створювалася у численних країнах світу впродовж багатьох років. Характерно, що значна частина її мала вихід на дитячого читача. Назвемо лише кілька творів. Скажімо, це "Перші кривди: Оповідання з дитячих літ Кобзаря" (1925) А.Лотоцького, "Шевченкова верба" (1923) Б.Лепкого, "Селянський король" (1949) Ю.Липи, "Шлях велетня. Ілюстрована біографічна розповідь про Тараса Шевченка" (1955) Н.Лівицької-Холодної тощо.

Знаменно, що своїми творами автори з діаспори прагнули формувати у дітей національну свідомість. Так, видавець М.Борецький у передмові до естетичної оповіді "Шлях велетня..." писав, що зображене у цьому творі подвижництво великого Кобзаря "є для нас найвищим прикладом самопізнання і безпосереднього шукання вселюдських правд, приклад найвищої національної ідейності, цілковитої самопосягати і безкомпромісності супроти ворожих Україні сил".

В контексті потоку української шевченкіани для дітей доцільно розглядати й естетичні оповіді Дмитра Чуба "Живий Шевченко", які видавалися 1947, 1963 за кордоном і 1994 році в київській "Весельці". Сам автор родом з Полтавщини. У бурхливі роки другої світової доля закинула його за межі України, пізніше він виїхав до Австралії. Як пише М.Слабошпицький, "є на тому континенті маленький український острів, без перебільшення можна сказати — створений наполегливими зусиллями таких людей, як цей чоловік... І душею всіх таких справ є він, Дмитро Нитченко, знаний ще в літературі як Дмитро Чуб (майже п'ять десятиліть тому прибрав собі цей псевдонім).

Як письменник Дмитро Чуб виступав у різних жанрах — спогади, проза, поезія і літературна критика ("Від Зінькова до Мельбурна", "Це трапилося в Австралії", "Вовчєня", "Стежки пригод" тощо). Серед його творчих набутків чільне місце посідає і згаданий твір "Живий Шевченко". Це доволі вдала спроба показати, хоча й не масштабно, все життя великого Кобзаря. На думку вчених, "автор ніде не намагається белетризувати події, а викладає їх стисло, постійно підкреслюючи достовірність посилання на джерела".

Саме в українській літературі "склалося так, що впродовж дуже тривалого часу, починаючи десь від написаної Михайлом Ковалинським "в древнем вкусе" "Жизни Григория Сковороды" (1794), наша історико-біографічна література розвивалася в основному як література про письменників, і то, як правило, українських". Це не просто знакова характеристика масиву художніх біографій, але й вагомий показник для

виявлення основних пластів українського історико-біографічного доробку, диференціації життєписів.

Безумовно, провідні позиції обіймають твори, присвячені життю та творчості Тараса Шевченка. Це цілком узгоджується з впливом на розвиток української літератури постаті великого Кобзаря, з масштабністю та значимістю його громадського й літературного подвигу. Особливо цінними шевченкіані є твори, де "концепція героя має виразно український національний характер, підказаний відомим свідченням поета: "Історія мого життя складає історію моєї батьківщини". Вповні розмаїття шевченкіани важко уявити, бо маємо справу з багатьма тисячами різноманітних творів. Чисельні твори написані й про інших українських письменників. Скажімо, про Івана Котляревського наявно біля тисячі життєписних і наукових творів

Переходячи безпосередньо до аналізу самого есе Д.Чуба "Живий Шевченко", варто відзначити його багатоплановість і посвяту дітям. Вісімнадцять документальних новел твору розкривають різні сторони життя Кобзаря, консолідуючи при цьому увагу на головних рисах його творчості й колізіях особистої долі. Відірваність від основних архівних джерел, певна розмитість меж есе не дали змогу автору створити саме синтезований твір з художньою основою, але не завадили комплексно розташувати найвагоміший біографічний матеріал. І тут доречно дослідити ті принципи, якими керувався письменник, віднайти внутрішню логіку побудови його твору. Деякі жанрові аспекти більш докладно розглянуті мною на матеріалі творчості Оксани Іваненко.

Історико-біографічний жанр має, безперечно, ряд своїх специфічних законів, дотримання яких є передумовою правдивого висвітлення життя й діяльності видатної особи. Хоча самі по собі закономірності не можуть замінити обдарованість митця, бо інакше ми мали б справу з низкою механічних витворів шаблонного взірця. Навіть створена за радянських часів серія "Літературний портрет" постає красномовним свідченням до певної межі вільної манери в подачі українських літературних діячів. Ще більшою свободою творення скористувався Д.Чуб, що перебував за межами континентальної України, в Австралії. Але відмінність в лексичному складі, ідейні акценти в українській національній традиції роблять його твір "дітям" емігрантської школи, призначеним передусім для екзилії нашого народу. Хоча це не заперечує значення "Живого Шевченка" в загальній шевченкіані.

Чуб починає свій витвір невеличкою замальовкою "Живий Шевченко". Сама назва підкреслює загальний дух, принцип, що закладений в розкриття образу великого Кобзаря — показати його саме живим. Автор намагається відійти від панегіричної ушлявленої традиції, де з поета робили мумію, придатну лише як музейний недоторканий експонат. Письменник намагається наблизити до нас саме живі риси Шевченка — людини. І це багато в чому йому вдається. Адже автору властива вигадка, уява та врешті історико-естетичне чуття.

Перше знайомство з ще молодим Тарасом Чуб подає на матеріалі спогадів сучасників поета. Тут можна зрозуміти обережність і певну обмеженість в доборі художніх засобів, бо саме портретні характеристики, манери вдягатися й загальні риси

зовнішнього вигляду не можуть слугувати предметом необмеженого вимислу. Це ті статичні величини, які автор біографічного твору змушений використовувати з огляду на історичну відповідність. Інша річ, коли зовнішній вигляд історичної особи до нас не дійшов. Тут вже діють великою мірою закони типізації, коли реконструюється вигляд, наприклад, Івана Федорова. Це ми можемо спостерігати в повісті Оксани Іваненко "Друкар книжок небачених". В ній вона просто зобразила друкаря кремезним, з довгим волоссям і промінистими очима, хоча "як виглядав першодрукар — ми не знаємо" [14, С.14]. Але, повторимо ще раз, подібне неприпустимо по відношенню до тих персоналій, портретні характеристики яких відомі.

Та Д.Чуб усвідомлював при створенні свого твору, що орієнтація на юного адресата вимагає обов'язкове зрине знайомство з предметом зображення, інакше важко протягнути нитку живого розуміння історичної величі Шевченка. На основі достовірних спогадів автор подає збірні портретні характеристики поета Петербурзького періоду та під час його поїздок в Україну. Основу становлять свідчення Сошенка, Чубинського, Моргуна, Тургенева, Клопотовського та Шершавицького. З них вимальовується образ міцної фізично й духовно людини, на якій наклали слід великі життєві випробування й яка позначена печаткою геніальності. Звичайно, при використанні мемуарних джерел не можна покладатися сліпо на їхню цілковиту достовірність, так як вони є насамперед особистими враженнями оточуючих Шевченка людей, конкретно прив'язані до певних періодів життя. Містять твір Чуба й фактичні помилки, як, наприклад, в описі І.Тургенева в Шевченка сірі очі. Чуб же чомусь пише в примітках до цього опису, що поет був карооким. Апелює він й до портретних і фотографічних зображень великого Кобзаря.

Та основна увага в оповіді належить не стільки розкритті зовнішніх показників, скільки показу багатопланового внутрішнього світу великого Кобзаря. А стрижнем його життя була, безумовно, поезія. Витоки творчого обдарування Шевченка, його перші літературні спроби штрихами подані в оповіді "Скринька з віршами". Коротко розповівши про тягу поета з дитинства до поетичного слова, Чуб безпосередньо переключається на перші проби пера. Хоча ракурс, на нашу думку, взятий дещо умовний. Базуючи розповідь на малоімовірному епізоді про "скриньку з віршами під ліжком", що його згадує в своїх спогадах Мартос, автор відходить від чіткої концепції становлення епохального таланту поета. Спогади Мартоса, особливо згаданий епізод, піддав критиці авторитетний дослідник життєвого шляху Шевченка О.Кониський. Не стали вони провідними для художньої шевченкіани. Не міг ставитися поет до вистражданих, вийшовши прямо з серця віршів настільки зневажливо, як це доведено до гротеску в згаданих спогадах, а також перейнято Чубом.

Тут вступає в силу й певна обмеженість автора в змозі проаналізувати творчу лабораторію поета. Загально це положення подав Г.Гор про те, що твір "про геніального письменника для мене завжди уявляється естетичною загадкою ... Яким чином письменник середнього обдарування та посереднього розуму може проникнути в ті психологічні, інтелектуальні та моральні виміри, в яких перебували Пушкін,

Достоевський чи Шекспір?". Отже, парадоксальність полягає в тому, що для правдивої подачі образу Шевченка необхідно бути рівним йому.

Правдоподібно показано тяжіння Шевченка до поезії та малярства. Вирішення цієї проблеми полягло швидше в ідейній площині, ніж в естетичній. Наводячи аргументи на користь розвитку в поета більшого нахилу до живого українського слова, ніж до академічного пензля, Чуб не задовольняється простою констатацією факту, бо хоча "автор біографічної повісті — раб фактичного матеріалу, але він небагато досягне, якщо буде тільки хронікером". Автор підкреслює, що незважаючи на зовнішній тиск оточення Шевченка, яке бачило в ньому тільки художника, доля України не могла бути достатньо розкрита поетом в межах класицизму, домінуючого в тогочасній російській художній школі. Навіть втрата прихильності найближчих друзів і вчителів не могла зупинити Шевченка в його нестримному потязі до поезії, що зумовило, врешті, високий драматизм його долі.

Д.Чуб слушно наголошує, що з виходом "Кобзаря" розпочалася нова доба в українській літературі. У його замальовці "Твори Шевченка, їх напасники і оборонці" подано правдиву картину тогочасного шельмування російськими шовіністами перших паростків нової української літератури. Якщо радянські письменники були змушені в силу суспільно-політичних обставин спотворювати дійсність — подавати В.Белінського "другом" поета, чи щонайменше взірцем для починаючого літератора, Чуб не був зв'язаний ідеологічними догмами, тому широко показав усю ворожу сутність висловлювань В.Белінського, його шельмування Шевченка цілковите неприйняття та небажання розуміти права української мови і літератури на самостійний розвиток.

Справедливо наголошується, що контрастом до блюзнірського ставлення до творів Шевченка з боку частки російської інтелігенції виступає нечувана популярність творів Кобзаря серед усіх без винятку верств українського суспільства. Автор звертає увагу юних читачів на те, що для народу він став своєрідним пророком, для найвидатніших тогочасних вітчизняних митців він був орієнтиром і надією на відродження нашого слова, променем в мрячних хащах зрусифікованої культури. У цій частині твору дала про себе знати полемічна тональність авторської манери живописання.

Та не лише на ідеологічному фронті точилося запекла боротьба. Наступна документальна новела "Жінки в житті Шевченка" — чи не найбільша в повісті Чуба. У ній автор знайомить юних читачів з тим, що в силу багатьох обставин особисте життя Шевченка не склалося, як і переважної більшості тогочасного українського літературно-суспільного аванпосту. І все ж в серці він проніс чимало світлих дівочих образів, що допомагали йому встояти в нелегких випробуваннях з гірких юнацьких років до передчасної смерті. Ця драматична сторінка в особистому житті поета породжує роздуми про сенс її художнього осмислення.

Відомо, що тривалий час інтимне життя видатних особистостей було під офіційним "табу", виходячи з морально-етичних міркувань. Але це спричиняло велику масу саме "викривально-сенсаційного" матеріалу сумнівної якості. Звичайно, не варто ідеалізувати провідних представників України, не можна муміфікувати їхні взаємини,

доходячи до абсурду. Та невиправдним є акцентування виключно на так званих темних сторонах їхнього життя, настійно наголошувати на їхніх недоліках. Дослідниця історико-біографічного жанру А.Акимова з цього приводу пише: "...наближаючи до нас героя біографічної книги, в той же час не руйнується п'єдестал, на який його підняла історія".

Д.Чубу вдалося зберегти толерантне ставлення до особистого життя Шевченка. Хоча, необхідно усвідомлювати, що "про видатних людей створені легенди, а письменник, риючись в документах, знаходить спростування легенд і навіть факти, які компрометують визначну особистість".

Інколи для досягнення більшої виразності автор вдається до цитування творів поета, присвячених тій чи іншій особі. Особливо насичена присвята Оксані, його першому коханню. Сам Шевченко був дуже чутливий, здатний на полум'яне кохання. Мріяв він й про спокійне родинне щастя. Вводячи в конкретних випадках спогади сучасників і особисті враження поета, Д.Чуб створив правдиву картину драматичного пошуку Шевченком своєї "другої половини". При цьому сама манера розповіді автора про такі пошуки поета то романтично піднесена, то оповита смутком. Цікаво, що при написанні цієї частини він вдається до матеріалів проф. П.Зайцева, доступ до яких радянським шевченкознавцям був закритий.

В кожній наступній оповіді Д.Чуб прагне зацікавити читача, розкрити для нього нові риси особистості Шевченка. Скажімо, у новелі "Пригоди, дотепи, кмітливість" міститься добірка анекдотичних ситуацій, байок з життя великого Кобзаря. Зі спогадів І.Сошенка, О.Чужбинського та Д.Клеменсова автор відібрав кілька цікавих історій. До них ввів витівки під час студентських років (випадок з гусаком), розважання під час заслання (випадок з карикатурою). Зрозумілим є прагнення показати колоритне оточення поета, його невичерпну життєву енергію, здатність жартом переборювати негоду долі. Так у жартівливій манері Д.Чуб виявив неабияке обдарування.

В есе "Живий Шевченко" належну увагу приділено любові Кобзаря до дітей. Автор справедливо наголошує, що "діти ... завжди були предметом його любові й радості. Діти теж його любили безмежно". Він не мав своїх дітей, хоча ставився до чужих, як до рідних. Важка недоля не зробила його серце черствим. У розділі "Шевченко і діти" Д.Чуб яскраво ілюструє любов поета до дітей. На жаль, автор не ввів у текст твору ряд цікавих і хвилюючих мозаїчних епізодів про спілкування Шевченка з дітьми різних національностей.

Замальовка "Знання мов, улюблені книжки, письменники" присвячена творчим і особистим взаєминам Шевченка з українськими, польським і російськими митцями. Та якщо автори радянських біографій поета, боячись звинувачень в націоналізмі, віддавали перевагу російському впливу на Шевченка, то Д.Чуб навпаки намагається повністю вивільнити великого Кобзаря з під цього впливу. Особливо чітко це спостерігаємо в наступній частині "Любов до України і ненависть до ворога". В самій назві закладено певний сенс — ворог в однині мав значити Росію.

Ми вважаємо подібні перегини невиправданими. Звичайно, національні питання

ніколи не були простими, особливо в стосунках українців з росіянами, але проводити між ними непримиримі кордони навряд варто. Необхідно знайти той розумний баланс, виходячи з поміркованих позицій підійти до ставлення Шевченка до російських і польських митців, серед яких були прихильники й вороги його таланту. Якщо, скажімо, В.Белінський був явним противником поета, то М.Чернишевський, хоча й не виявив повного розуміння патріотичних позицій, висловлював повагу до Кобзаря. Д.Чуб подає, на жаль, чорно-білу картину без відтінків, що вже само по собі не є художньо виправданим.

В цьому питанні ближчий до історичної правди відомий письменник і дослідник з української діаспори Василь Барка. У монографії "Правда Кобзаря" (Нью-Йорк, 1961) він писав: "...Знаходилися серед російської громади однодумці його, справжні світочі творчої думки і протестанти проти москалізму. Передусім — митець, що був найсвітлішою постаттю для молодого Шевченка, вчителем його, духовним батьком і захисником... Поет звав його: "Карл Великий"; то маляр Карл Брюллов".

Окремо пише Д.Чуб про патріотизм Шевченка. Д.Чуб все таки не уникає певної "міфологізації": "можливо, це викликано й тим, що, скажімо, Шевченко — національний символ України, в свідомості багатьох поколінь він значить куди більше, ніж просто поет і художник" . Хоча, тут він свідомо протиставляє себе радянським шевченкознавцям: "патріотизм і боротьба проти Росії за вільну Україну — це складова частина життя і творчості Т.Шевченка. Та не так його хотять показати сьогодні підсоветські критики". В площині національних взаємин Д.Чуб спростовує твердження про те, що поет зрікся України, написавши ряд творів російською мовою. Це він доводить на прикладі перекладу російською мовою поеми "Слепая", яку Шевченко свідомо не друкував за свого життя.

Документальна новела "Улюблені пісні" найменша в творі Д.Чуба. Та вона насичена важливими спостереженнями. До найулюбленіших пісень поета належали "Зіронька", "Тяжко-тяжко в світі жити" та деякі інші. Талант Шевченка виявився не тільки у вмінні писати і малювати, але й в гарному співі. До того ж співав він з великою проникливістю, захоплювався предметом свого співу.

Замальовка "Арешт поета" відтворює події 5 квітня, коли Шевченко поспішав на весілля М.Костомарова, де мав би бути старшим боярином, але його заарештували на переправі. Цим розпочалися довгі роки неволі. Причини арешту й самого суворого покарання поета в його образливих поетичних випадках проти царської родини, за гроші якої його було звільнено з кріпацтва. Та Д.Чуб наполягає на ідейній участі Шевченка в діяльності Кирило-Мефодіївському братстві. Вже в наступних оповідях "На шляхах неволі", "Полювання на тигра" і "Шевченко на сцені" в хронологічній послідовності автор подає роки заслання поета, вказуючи на негативні й зрідка позитивні моменти цього періоду. Важко переживав поет не скільки фізичні страждання, скільки духовний гніт.

Одна з особливостей обдарування Д.Чуба полягає в тому, що він вдало вибудовує матеріал у своїх історичних новелах. Виграшним виявився ракурс динамічного

розгортання подій, чого не так легко досягти, коли справа йдеться про загальновідомі документальні речі. З цього погляду варта уваги замальовка "На крилах слави". Тут представляється Кобзар дещо в незвичному для нього стані: "У Петербурзі наш поет скоро стає модною постаттю. Старі й нові друзі, земляки й чужинці — вся петербурзька еліта шукає знайомства і приятелювання з Шевченком".

Важко собі уявити метаморфози життя, що, як на хвилях, то опускало, то піднімало поета.

Та незважаючи на те, що він був оточений увагою з боку найвидатніших людей того часу, серце його було в Україні. Особливо хвилююче Д.Чуб зображує останню подорож Шевченка в Україну. Це було повернення не тільки до своїх братів, але й повернення до своїх старих знайомих. Та і для багатьох без пафосу він став рідним завдяки своїм життєвим поезіям. Новела "Нове видання "Кобзаря" розкриває своєрідний триумф українського слова за умов жорстких утисків.

Але важкі роки солдатчини далися взнаки на здоров'ї поета. Знесилений хворобою, він помирає. Д.Чуб ретельно подає опис подій, що пов'язані зі смертю великого Кобзаря. Він не залишився самотнім, та вже ніщо не могло його врятувати. Смерть прийшла до Шевченка саме в час нового піднесення його творчої активності. Не дожив він і до виплеканої мрії — відміни кріпацтва. Та смерть не знищила найголовнішого — його духовну спадщину, що стала надбанням України.

Таким чином, є підстави твердити, що твір Д.Чуба "Живий Шевченко" розкрив основні віхи життя й творчості нашого Кобзаря. У відносно невеликому за обсягом витворі було сконцентровано за певними ідейними домінантами наявний біографічний матеріал. Сам автор не виступає в ролі стороннього глядача, часто сам включається в оповідь, дає свою оцінку тому чи іншому висловлюванню поета. Його твір і сьогодні читається легко й є одним з кращих творів про Шевченка для дітей.

Отже, праця Дмитра Чуба йде на велику Україну. Письменник мріяв про такий час, вірив у те, що він настане. Привітаймо ж і його, і себе з цією подією.

Використана література:

* Акімова А. История и биография // Прометей. Историко — биографический альманах "ЖЗЛ" — 1966. — Т. 1. — С.347-353.

* Братусь І. Життєва концепція молодого вчителя мусить ґрунтуватися на міцній національній основі. Інтерв'ю з Оксаною Іваненко. — Літ. Україна. — 1997. 25 грудня.

* Братусь І. Уславлений у біографічному жанрі // Творчість І.Котляревського в культурологічному контексті доби. — К., С. 18 —22.

* Братусь І. Осягання національної свідомості в романі Оксани Іваненко "Тарасові шляхи" // Зб. наук. пр., присвячений 185-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка. — К., 1999. — С.137-144.

* Братусь І. З досвіду проведення уроків з позакласного читання за творчістю Оксани Іваненко // Шляхи підвищення ефективності вивчення української мови та літератури (Матеріали Всеукраїнської міжвузівської науково-практичної конференції, 17-18 листопада 1999 р. — К., 2000. — С.195-206.

